

Súd: Krajský súd Prešov  
Spisová značka: 26CoE/86/2016  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8415203906  
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2017  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Sláviková  
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8415203906.1

## Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Slávikovej a sudkýň Mgr. Magdalény Želinskej a JUDr. Viery Zolňakovej v exekučnej veci oprávneného PRO CIVITAS s.r.o., so sídlom v Bratislave, Vajnorská 100/A, IČO: 45 869 464, zastúpeného JUDr. Veronikou Kubrikovou, PhD., advokátkou, Bratislava, Martinčekova 13, korešpondenčná adresa: Bratislava, Vajnorská 100/A, proti povinnej E. P., bytom J. R. č. XXX, o vymoženie sumy 2 500,- EUR, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Kežmarok č.k. 9Er/285/2015 - 34 zo dňa 08. júla 2016 takto

### rozhodol:

P o t v r d u j e uznesenie súd prvej inštancie.

### odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Michala Brožinu, Exekútorový úrad Svidník, sp. zn. EX 1909/2015-3 o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Exekučným titulom vo veci je rozhodcovský rozsudok zo dňa 12.08.2011 sp. zn. ISC0910109, vydaný STÁLYM ROZHODCOVSKÝM SÚDOM zriadeným pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a.s. so sídlom v Bratislave, pričom nárok oprávneného vychádza zo Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX uzavretej medzi Poštovou bankou, a.s., právnym predchodcom oprávneného, pôvodným veriteľom a povinnou dňa XX.XX.XXXX. Exekučný súd rozhodnutie odôvodnil § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z. Exekučného poriadku, § 52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), Smernicou Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len Smernica Rady), opierajúc sa o právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovený v rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/1/2012, rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3CoE/29/2010 a sp. zn. 4CoE/42/2010 a tiež o stanovisko Súdneho dvora (ES) vo veci C-243/08, v ktorom sa o.i. konštatuje, že vopred stanovená podmienka v zmluve uzatvorenej medzi spotrebiteľom a dodávateľom v zmysle Smernice Rady, ktorá nebola individuálne dohodnutá a ktorá priznáva právomoc pre všetky spory vyplývajúce zo zmluvy súdu, v obvode ktorého sa nachádza sídlo predajcu alebo dodávateľa, spĺňa všetky podmienky, aby mohla byť kvalifikovaná ako nekalá. Exekučný súd konštatoval, že v tejto veci na základe dodávateľom vopred stanoveného obsahu rozhodcovskej doložky nielenže nerozhodoval všeobecný súd, ale rozhodoval rozhodcovský súd zvolený oprávneným. Po preskúmaní predloženého exekučného titulu postupom v súlade s § 44 ods. 2 Exekučného poriadku exekučný súd dospel k záveru, že uzavretá zmluva o úvere je zmluvou spotrebiteľskou. Rozhodcovská doložka uvedená v časti 10.2. všeobecných obchodných podmienok v spotrebiteľskej zmluve bola exekučným súdom vyhodnotená ako neprijateľná a v súlade § 53 ods. 5 OZ preto neplatná, keďže spôsobuje nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, pričom zároveň konštatoval, že nedošlo k jej individuálnemu dojednaniu. Neplatnosť rozhodcovskej doložky spôsobuje nedostatok právomoci rozhodcovského súdu. Vzhľadom na skutkové okolnosti preukázané vykonaným dokazovaním exekučný súd dospel k záveru, že v danom prípade je exekučný titul v rozpore so zákonom, keďže nedostatok právomoci rozhodcovského súdu má za následok nedostatok materiálnej vykonateľnosti predloženého exekučného titulu. Vzhľadom na tieto skutočnosti exekučný súd zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

2. Proti tomuto uzneseniu podal oprávnený v zákonom stanovenej lehote odvolanie, v ktorom navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil tak, že žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vyhovuje, alternatívne, aby príslušný súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Podanie odvolania odôvodnil § 205 ods. 2 písm. a/, d/, e/, f/, § 221 ods. 1 písm. d/, f/, h/ zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, účinného v čase rozhodovania exekučného súdu. Oprávnený uviedol, že exekučný súd svojou preskúmavacou činnosťou vo vzťahu k rozhodcovskej doložke prekročil oprávnenia dané mu príslušnými ustanoveniami Exekučného poriadku, čím oprávnenému odňal možnosť konať pred súdom a zároveň mu odňal právo domáhať sa uspokojenia svojej pohľadávky voči povinnému v exekučnom konaní, čo je bezpochyby súčasťou jeho ústavného práva na súdnu ochranu. Uviedol, že právoplatný rozhodcovský rozsudok má rovnaké právne účinky ako rozsudok všeobecného súdu, t.j. takýto rozsudok zakladá prekážku res iudicatae a exekučný súd je ním viazaný rovnako ako rozhodnutím všeobecného súdu. Rozhodcovský rozsudok je bezpochyby materiálne vykonateľným rozhodnutím a je spôsobilým podkladom pre vykonanie exekúcie. Zároveň týmto postupom exekučný súd vážne narúša princíp právnej istoty, keďže v skutkovo i právne obdobných veciach súdy rozhodujú odlišne bez primeraného právneho základu. Exekučný súd takto vylúčil možnosť pre oprávneného riešiť svoje spory v rozhodcovskom konaní, čo bezpochyby zasahuje do zákonom daných práv oprávneného. Zákon o rozhodcovskom konaní a rokovací poriadok príslušného rozhodcovského súdu poskytuje obom stranám dostatok priestoru na uplatňovanie a bránenie svojich práv a nemožno pochybovať o zákonomnom priebehu rozhodcovského konania, ani o rovnocennom postavení povinného v rámci rozhodcovského konania v porovnaní s konaním na všeobecnom súde. Oprávnený poukázal na príslušné ustanovenia zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, v zmysle ktorých si pri uzatváraní predmetnej zmluvy ponukou návrhu na uzavretie rozhodcovskej zmluvy právny predchodca oprávneného plnil len svoju zákonnú povinnosť. Postup banky, ktorý je v súlade s príslušnými zákonnými ustanoveniami preto nemôže byť považovaný za neprijateľnú zmluvnú podmienku a byť tak postihovaný neplatnosťou. Rovnako nie je možné pochybovať o zákonnej, písomnej forme uzavretej rozhodcovskej doložky. Exekučný súd tak svojím postupom znemožnil uplatniť právo oprávneného priznané právoplatným exekučným titulom, ktorého účinky sú zhodné s právoplatným rozsudkom všeobecného súdu.

3. Odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní oprávneného v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), účinného od 1.7.2016, v súlade s § 470 ods. 1, 2 CSP preskúmal napadnuté rozhodnutie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP v spojení s § 9a Exekučného poriadku, účinného v čase rozhodovania odvolacieho súdu, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 385 CSP a contrario, pričom dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

4. V prvom rade odvolací súd konštatuje, že exekučný súd správne posúdil vzťah oprávneného, poskytovateľa úveru a povinnej ako vzťah spotrebiteľský.

5. Odvolací súd sa stotožňuje s tvrdením exekučného súdu, že exekučný súd je podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku o.i. povinný skúmať súlad exekučného titulu so zákonom. Súd teda neskúma vecnú správnosť vydaného rozhodcovského rozsudku, ale jeho súlad so zákonom. Pri existencii rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu v spotrebiteľských veciach súd skúma, či rozhodcovskému orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, bola daná právomoc vo veci konať. V prípade zistenia nedostatku v tomto smere, t.j. pri zistení neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, resp. rozhodcovskej doložky, je namieste konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť takéhoto exekučného titulu. Toto spolu s princípom dôslednej ochrany práv spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu dáva podklad pre taký postup exekučného súdu v konaní, ktorý mal za následok neudelenie poverenia. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejsť daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/146/2011).

6. Pre rozhodnutie odvolacieho súdu v predmetnej veci má zásadný význam skutočnosť, že rozhodcovská doložka koncipovaná ako neoddeliteľná súčasť Všeobecných obchodných podmienok

(časť 10.2), na ktoré odkazuje uzavretá zmluva o úvere (časť 3, bod 7) nebola platne uzavretá, a teda ako taká nebola spôsobilá založiť právomoc rozhodcovského súdu. Platné uzavretie rozhodcovskej doložky je základnou a nevyhnutnou podmienkou, bez ktorej nie je daná právomoc rozhodcovského súdu vo veci konať.

7. Nie je možné súhlasiť s odvolacou námietkou oprávneného, že pri uzatváraní zmluvy o úvere medzi právnym predchodcom oprávneného a povinnou došlo iba k naplneniu ustanovenia § 93b Zákona o bankách, podľa ktorého sú banky povinné ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy o tom, že ich prípadné vzájomné spory z obchodov budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní stálym rozhodcovským súdom zriadeným podľa osobitného zákona. Toto ustanovenie bolo novelizované zákonom č. 492/2009 Z.z. s účinnosťou od 1.12.2009, ktorý doplnil povinnosť banky preukázateľne poučiť klienta o dôsledkoch rozhodnutia a vyjednaní rozhodcovskej doložky. Je tak vidieť záujem zákonodarcu o spresnenie a špecifikáciu tejto povinnosti bánk vo vzťahu k povinnosti ponúkať klientom návrhy na uzavretie rozhodcovských zmlúv, predovšetkým vo vzťahu k informovanosti spotrebiteľa a jeho ochrane. Stanovenie povinnosti banke ponúknuť klientom návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy však neznamená, že veriteľ je oprávnený včleniť do svojich zmlúv resp. iba do obchodných podmienok také znenie rozhodcovskej doložky, ktoré zakladá značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, v prípade, kedy forma tejto rozhodcovskej doložky vylučuje možnosť jej individuálneho vyjednaní. K tomu je potrebné uviesť, že banka neuzatvorila s povinnou osobitnú rozhodcovskú zmluvu (ani nepredložila povinnej osobitný návrh na jej uzatvorenie spolu s príslušným poučením, ako to predpokladá znenie zákona), ale rozhodcovská doložka je koncipovaná iba ako neoddeliteľná súčasť Všeobecných obchodných podmienok banky, bez možnosti túto doložku neuzavrieť, resp. odvolať ju, čo spochybňuje jej individuálne predloženie zamestnancom banky spolu s primeraným poučením a výslovné prijatie tejto zmluvnej podmienky povinnou osobou. Uvedené zákonné ustanovenie, ktorým banka ospravedlňuje svoj postup pri uzatváraní zmlúv však nepochybne vyžaduje individuálne vyjednanie rozhodcovského konania zo strany spotrebiteľa, keďže má umožniť klientovi, spotrebiteľovi návrh neprijíť. Skutočnosť, že zmluvné podmienky ako celok sú vopred pripravené a spravidla ich nemožno meniť individuálnym dojednaním sú dôkazom toho, že povinná ako spotrebiteľka nemala možnosť si rozhodcovskú doložku dojednať individuálne. Oprávnenému sa v priebehu konania nepodarilo preukázať opak a dokázať, že zo strany povinnej došlo k individuálnemu vyjednaní rozhodcovskej doložky resp. k jej výslovnému prijatiu po primeranom poučení. Súd poukazuje na to, že aj banková inštitúcia v pozícii veriteľa je pri uzatváraní zmluvy so spotrebiteľom povinná rešpektovať príslušné zákonné normy chrániace práva spotrebiteľa.

8. Vzhľadom na formu rozhodcovskej doložky a jej začlenenie do všeobecných obchodných podmienok odvolací súd konštatuje, že rozhodcovská doložka v prejednávanej veci nebola uzavretá v súlade s § 4 Zákona o rozhodcovskom konaní, keďže nebola dodržaná jej písomná forma. Podmienku písomnej formy nespĺňa formálny odkaz v Zmluve o úvere na Všeobecné obchodné podmienky, ktoré sa nachádzajú na osobitnom dokumente, pričom rozhodcovská doložka takto netransparentne splýva s ostatnými všeobecnými zmluvnými dojednaniami. Písomná forma je zachovaná len v prípade, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom oboma zmluvnými stranami alebo vo vzájomných výmenných listoch, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli. Úprava formy rozhodcovskej zmluvy podľa § 4 je striktná, bez možnosti extenzívneho výkladu. Z obsahu spisu a z formy Zmluvy o úvere je nepochybné, že táto nespĺňa zákonné náležitosti. Zmluva o úvere neobsahuje zmienku o výslovej dohode strán o riešení prípadných sporov formou rozhodcovského konania, o ktorom mala byť povinná primerane oboznámená, nedošlo k podpisu všeobecných podmienok zmluvnými stranami. Zo všeobecne formulovaného odkazu o tom, že sa dlžník oboznámil so Všeobecnými obchodnými podmienkami a že s nimi súhlasí, nemožno nijakým spôsobom vyvodiť, že týmto bola prejavovaná nepochybná vôľa účastníkov zmluvy uzavrieť rozhodcovskú zmluvu a podrobiť sa prípadnému rozhodcovskému konaniu. Navyše, z obsahu spisu, formy predložených Všeobecných obchodných podmienok, ktoré neboli povinnou osobitne podpísané a nijako z nich nevyplýva, aby fyzicky tvorili neoddeliteľnú súčasť zmluvy, nie je bezpochyby zjavné, aby mali zaväzovať práve tohto účastníka zmluvného vzťahu, tu povinnú.

9. Odvolací súd nepopiera, že rozhodovanie sporov v rozhodcovskom konaní je alternatívnou možnosťou k súdnemu konaniu, no ak je spotrebiteľ nútený sa podrobiť rozhodnutiu rozhodcovského súdu, ktorý bol vopred určený veriteľom, nemôže ísť o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku, pretože tá bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky v

súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Zmluvné dojednanie, ktoré spotrebiteľom nie je individuálne vyjednané, je nutné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, pričom rozhodcovská doložka uzavretá v takejto podobe je zároveň v rozpore s ústavným právom osoby na súdnu ochranu.

10. Odvolací súd poukazuje na to, že osobitné vyjednanie, ktoré je podmienkou platnosti uzavretej rozhodcovskej doložky, sa má sledovať predovšetkým z pohľadu ochrany spotrebiteľa, to znamená, či si spotrebiteľ z určitých dôvodov osobitne vymienil istú zmluvnú klauzulu, lebo má pre neho nejaký osobitný, prospešný význam. Niet pochyb o tom, že spotrebiteľ, ktorý sa rozhodne osobitne individuálne vyjednať rozhodcovskú zmluvu, by rozhodcovské konanie aj reálne využil, pretože inak by jeho individuálne vyjednanie nedávalo zmysel. Spôsob, akým je v tomto a v obdobných prípadoch rozhodcovská doložka predložená spotrebiteľovi, je skôr o nevhodnom spôsobe predloženia zmluvných podmienok, vo vzťahu ku ktorým oprávnený sledoval ich vylúčenie spod režimu súdnej kontroly neprijateľných zmluvných podmienok.

11. Charakteristickou črtou formulárových spotrebiteľských zmlúv, či všeobecných obchodných podmienok je, že pri uzatváraní zmluvného vzťahu sa nemenia, sú všeobecné a záujemca o službu tieto podmienky prijme alebo ich odmietne a zmluva nevznikne. Predovšetkým v tom spočíva faktická nerovnosť zmluvných strán. Vopred formulovaná rozhodcovská doložka v podobe všeobecnej zmluvnej podmienky, ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby sa podrobil rozhodcovskému konaniu, navyše na geograficky neprijateľnom mieste, spĺňa charakteristiku nekalej zmluvnej podmienky. Tento záver podporuje tiež aj stanovisko Súdneho dvora ES vo veci C-243/08 Pannon GSM Zrt., na ktoré odkázal tiež exekučný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia. Rovnako je možné takúto zmluvnú podmienku považovať za uzavretú v rozpore s dobrými mravmi (IV. ÚS 55/2011, IV. ÚS 60/2011) v zmysle § 39 OZ, v súlade s generálnou klauzulou podľa § 53 ods. 1 OZ a konštatovať jej neplatnosť pre rozpor s § 53 ods. 5 OZ, v zmysle ktorého neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

12. Odvolací súd preto konštatuje, že pre vykonanie exekúcie vo veci chýba základný predpoklad, právoplatný a vykonateľný exekučný titul. Rozhodcovská doložka nedohodnutá individuálne zo strany spotrebiteľa, ale vnútená spotrebiteľovi ako neoddeliteľná súčasť obchodných podmienok pre úver je za týchto podmienok neplatná. Rozhodcovský rozsudok predložený oprávneným ako exekučný titul je tak vydaný orgánom, ktorému nebola platne zverená právomoc vo veci konať a rozhodnúť. Takýto rozsudok nie je platným právnym úkonom a nemôže byť považovaný za rozhodnutie, ktoré je spôsobilým podkladom pre nariadenie exekúcie. Na túto skutočnosť musí exekučný súd prihliadať v každom štádiu exekučného konania. Práva oprávneného v tomto prípade, vzhľadom na prelomenie zásady res iudicatae (t.j. definovanie rozhodcovského rozsudku zo dňa 12.08.2011 sp. zn. ISC0910109 ako nulitého právneho aktu), vo vzťahu k možnosti vymôcť pohľadávku voči povinnej prostredníctvom žaloby podanej na všeobecnom súde, nie sú dotknuté.

13. K námietke oprávneného, že postupom exekučného súdu boli porušené procesné práva účastníka konania a bola mu odňatá možnosť vyjadriť sa k postupu súdu pri preskúvaní exekučného titulu, odvolací súd uvádza, že postup exekučného súdu nebol v rozpore s procesnými právami oprávneného. Obsah listín predložených oprávneným bol v tomto prípade postačujúci na objasnenie veci a na dostatočné posúdenie skutkového stavu. Oprávnený využil svoje právo podať proti rozhodnutiu súdu odvolanie, čím tak vyjadril svoje námietky a nesúhlas so skutkovými zisteniami a právnym záverom súdu prvej inštancie, ku ktorým exekučný súd dospel z predložených listinných dôkazov. Podanie odvolania proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie tak možno považovať za zhojenie namietaného porušenia práva oprávneného vyjadriť sa vo veci (tiež nález Ústavného súdu Slovenskej republiky I ÚS 38/2013 zo dňa 24.10.2013).

14. Odvolací súd dopĺňa, že v zmysle judikatúry súdov vrátane európskeho súdu nie je nevyhnutné, aby na každý argument účastníka bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29.5.1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová proti Francúzsku zo dňa 19.2.1998, uznesenie Ústavného súdu SR z 23.6.2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Vzhľadom na vyslovenie neplatnosti rozhodcovskej doložky odvolací súd nepovažoval za potrebné zaoberať sa ďalšími odvolacími námietkami.

15. Z uvedeného je zrejmé, že odvolacie námietky oprávneného nie sú dôvodné a súd prvej inštancie postupoval správne, keď podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku preskúmal exekučný titul a následne žiadosť o udelenie poverenia súdnemu exekútorovi zamietol.

16. Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

17. Odvolací súd preto podľa § 387 ods. 1 CSP uznesenie exekučného súdu ako vecne správne potvrdil.

18. O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v samostatnom rozhodnutí, ktorým sa exekučné konanie končí (§ 44 ods. 4 Exekučného poriadku).

19. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát krajského súdu v pomere hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).